

**ΟΜΙΛΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
κ. ΘΕΟΔΟΣΗ Α. ΤΣΙΟΛΑ ΣΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΚΑΙ
ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΩΤΗΡΑΣ, ΣΩΤΗΡΑ
ΚΥΡΙΑΚΗ 11.08.2013**

Κύριοι Βουλευτές,
Κύριε Πρόεδρε και Μέλη
του Δημοτικού Συμβουλίου Σωτήρας
Κυρίες και Κύριοι,

Βαρύ το καθήκον σε αυτές τις αποφράδες ημέρες να αποτίει κανείς φόρο τιμής στους νεκρούς και αγνοουμένους της Κυπριακής τραγωδίας. Τριάντα εννέα χρόνια πέρασαν από τότε και καταδικάζουμε πάντοτε με όλη τη δύναμη της ψυχής μας το δίδυμο έγκλημα του προδοτικού πραξικοπήματος και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής. Ταυτόχρονα, εκφράζουμε την απεριόριστη ευγνωμοσύνη μας προς όλους εκείνους που πρόσφεραν ό,τι πολυτιμότερο είχαν για την υπεράσπιση της ελευθερίας και της δημοκρατίας, καθώς και της κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας της ιδιαίτερης μας πατρίδας.

Θα πρέπει όμως να επισημάνουμε και τούτο: Αυτά τα μνημόσυνα απότισης φόρου τιμής και ευγνωμοσύνης ισχυροποιούν την θέληση μας και σφυρηλατούν την απαίτηση όλων μας να δικαιωθούν επί τέλους οι αγώνες των ηρώων μας, να αποχωρήσουν οι Τούρκοι εισβολείς και κατακτητές, να εφαρμοστούν οι βασικές ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα και να επανενωθεί η πατρίδα μας στο πλαίσιο μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης, όπως την προδιαγράφουν οι αποφάσεις και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Μόνο έτσι θα αποκτήσει νόημα η θυσία των ηρώων μας οι οποίοι μας υποδεικνύουν ότι μια πρέπει να είναι η υπέρτατη αποστολή μας, πέρα από τα πρόσκαιρα και τα καθημερινά: Να απελευθερώσουμε την πατρίδα μας και να την μετατρέψουμε σε τόπο ειρήνης και ευημερίας για όλους τους κατοίκους της.

Είναι ντροπή για τους πολιτισμένους λαούς του κόσμου να εξακολουθεί η Κύπρος να είναι θύμα εισβολής και κατοχής. Είναι ντροπή να συνεχίζεται η τόση ανοχή προς την Τουρκία και τα εγκλήματα της. Και είναι ντροπή να υπερισχύει του δικαίου και της ηθικής η προσπάθεια κάποιων να εξυπηρετήσουν τα μεμονωμένα συμφέροντα τους, διαγράφοντας την αλήθεια και παραχα-ράσσοντας την ιστορία.
Κυρίες και κύριοι,

Με απέραντο σεβασμό βρισκόμαστε σήμερα εδώ στο ιερό ναό της Αναστάσεως του Σωτήρος για να μνημονεύσουμε τους νεκρούς Αναστάση Χριστοφή, Κυριάκο Καλλή Νικολέττη, Κυριάκο Ποταμού, Ευστάθιο Πέτρου Ευσταθίου, Μιχαλάκη Θεοδούλου και Αντώνη Παντελή, και να προσευχηθούμε μαζί για τη διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων μας Παναγιώτη Πασχάλη, Αδάμο Αδάμου, Κώστα Λυσή και Γεώργιο Αθανάση.

Ο Αναστάσης Χριστοφή βρισκόταν μέχρι πρότινος στη λίστα των αγνοουμένων. Τα οστά του ταυτοποιήθηκαν με τη μέθοδο του DNA και κηδεύτηκε τον Μάρτιο του 2010. Είχε χαθεί στην περιοχή Πικρό Νερό της Κερύνειας αντιμετωπίζοντας τον εχθρό την ημέρα της εισβολής. Υπηρετούσε στο 251 Τάγμα Πεζικού στη Γλυκιώτισσα. Γεννήθηκε στις 20 Σεπτεμβρίου στη Σωτήρα και ήταν το τρίτο από τα έξι παιδιά του Σωτήρη και της Σταυρινής Σταυρινού. Ένα ατύχημα που είχε το 1972 μπορούσε να τον απαλλάξει από τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά. Όμως ανταποκρίθηκε αμέσως όταν τον κάλεσε η πατρίδα του τον Ιανουάριο του 1973.

Ο Κυριάκος Καλλής Νικολέττης γεννήθηκε στη Λύση στις 16 Ιανουαρίου 1944 και ήταν το τέταρτο από τα έντεκα παιδιά του Ανδρέα και της Μαρίας Νικολέττη. Ένωσε τη ζωή του με την Ελένη Ηλία από τη Σωτήρα με την οποία απέκτησε δυο παιδιά. Την ημέρα της εισβολής κατατάχθηκε στο 336 Τάγμα Επιστράτευσης, το οποίο στις 24 Ιουλίου κλήθηκε να αντικαταστήσει τους στρατιώτες που κάλυπταν το μέτωπο Άγιος Παύλος-Κεντρικές Φυλακές. Οι μάχες ήταν συνεχείς. Στις 15 Αυγούστου έπεσε νεκρός από σφαίρα Τούρκου ακροβολιστή αφού με ηρωισμό ο ίδιος και οι άλλοι στρατιώτες του τάγματος του απέτρεψαν την προέλαση του Απίλα στην περιοχή.

Ο Κυριάκος Ποταμού γεννήθηκε στη Σωτήρα στις 5 Ιουλίου 1942. Ήταν το τελευταίο από τα πέντε παιδιά του Χριστοφή και της Θέκλας Ποταμού και από τους πρώτους που υπηρέτησαν στην Εθνική Φρουρά. Την ημέρα της εισβολής κατατάχθηκε εθελοντικά με τη μονάδα του να προωθείται κοντά στο λιμάνι της Αμμοχώστου για να ελέγξει την τουρκική συνοικία Σακάρια. Χαράματα της 14^{ης} Αυγούστου και ενώ οι πυροβολισμοί είχαν για λίγο κοπάσει, προσπαθεί να μετακινήσει ένα ημιφορτηγό που ήταν δίπλα από το φυλάκιο του. Οι τουρκικές σφαίρες τον βρήκαν στη θέση του οδηγού. Εξέπνευσε ενώ οδηγείτο στο νοσοκομείο.

Ο Ευστάθιος Ευσταθίου, σύμφωνα με μαρτυρίες συναιχμαλώτων του, πυροβολήθηκε εν ψυχρώ από Τούρκους στρατιώτες. Τον συνέλαβαν στις 17 Αυγούστου 1974 μαζί με τον αδελφό του Αντωνάκη και ένα συγχωριανό τους, τον Μιχάλη Ζανέττο, όταν αποπειράθηκαν να πάνε πίσω στο χωριό τους Στύλλοι, χωρίς να γνωρίζουν πως αυτό είχε καταληφθεί από τους Τούρκους. Μαζί του εκτελέστηκε άνανδρα και ο αδελφός του. Ο Ευστάθιος, που παντρεύτηκε την Ελένη Μαρτή από τη Σωτήρα, γεννήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 1945 και ήταν το έκτο από τα εννέα παιδιά του Πέτρου και της Δέσποινας Ευσταθίου.

Ο Μιχαλάκης Θεοδούλου γεννήθηκε το 1956 και ήταν το έβδομο στη σειρά από τα δέκα παιδιά του Ανδρέα και της Μερόπης Θεοδούλου από την Αμμόχωστο. Το 1974 υπηρετούσε στην 173 Μοίρα Αντιαρματικού Πυροβολικού. Στις 20 Ιουλίου, η πυροβολαρχία του μετακινήθηκε στην περιοχή Μίας Μηλιάς. Όταν στις 14 Αυγούστου οι εισβολείς εξαπέλυσαν τη μεγάλη τους επίθεση και διατάχθηκε οπισθοχώρηση, ο Θεοδούλου μαζί με άλλους στρατιώτες ανέβασαν δύο τραυματίες σε φορτηγό και κατευθύνθηκαν προς την Αμμόχωστο. Κοντά στη διασταύρωση προς το Παλαίκυθρο το όχημα τους ακινητοποιήθηκε λόγω βλάβης. Διερχόμενο άλλο όχημα της Εθνικής Φρουράς παρέλαβε τους δύο τραυματίες και ένα ακόμη στρατιώτη. Δεν υπήρχε χώρος για τους υπόλοιπους. Η τύχη του αγνοείτο μέχρι το 2007 οπότε αναγνωρίστηκαν τα λείψανα του.

Ο Αντώνης Παντελή γεννήθηκε στη Σωτήρα την 1^η Οκτωβρίου 1955 και ήταν το πρώτο από τα πέντε παιδιά του Ανδρέας και της Αναστασίας Παντελή. Στην Εθνική Φρουρά κατατάγηκε τον Ιανουάριο του 1974 και υπηρέτησε ως δεκανέας στο 399 Τάγμα Πεζικού. Στις 23 Ιουλίου, από τον Πενταδάκτυλο που βρισκόταν στην πρώτη φάση της εισβολής, η μονάδα του μετακινήθηκε στην περιοχή της Μίας Μηλιάς. Σε ένα από τα φυλάκια εκεί, τον συνάντησε η μάνα του για τελευταία φορά στις 11 Αυγούστου. Τρεις μέρες μετά, το τάγμα του Αντώνη βρίσκεται μέσα σε πραγματική κόλαση. Σε κάποια στιγμή βρίσκεται αντιμέτωπος με Τούρκους στρατιώτες. Μαρτυρίες επιζώντων φέρουν τον Αντώνη Παντελή να λογχίστηκε από τους Τούρκους και να έγειρε νεκρός στο έδαφος. Τα οστά του εντοπίστηκαν και ταυτοποιήθηκαν πρόσφατα με τη μέθοδο του DNA.

Ο Παναγιώτης Πασχάλη γεννήθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 1955 στη Σωτήρα και ήταν το τρίτο από τα επτά παιδιά του Ζουβάνη και της Χρυστάλλας Θεορή. Η εισβολή τον βρίσκει να υπηρετεί στην 190 Μοίρα Πυροβολικού στον Καραβά. Η τελευταία επίσκεψη του στη Σωτήρα ήταν ένα μήνα πριν, με τιμητική άδεια. Όπως αφηγήθηκαν επιζήσαντες συμπολεμιστές του, ο Παναγιώτης έπεσε στα χέρια των Τούρκων τραυματισμένος καθώς ήταν από τα πυρά που ρίφθηκαν εναντίον της μονάδας του.

Ο Αδάμος Αδάμου Εγγλέζου ήταν δεκανέας στο 70 Τάγμα Μηχανικού. Γεννήθηκε στις 6 Ιουλίου 1955 στη Σωτήρα και ήταν το τρίτο από τα επτά παιδιά του Κυριάκου και της Ευθυμίας Εγγλέζου. Στις 5 Αυγούστου 1974 η μονάδα του αναλαμβάνει τη ναρκοθέτηση περιοχής στη Λάπηθο. Ενώ εκτελούσαν την αποστολή τους, οι Τούρκοι εισβολείς προέλασαν με στόχο την κατάληψη της Λαπήθου και του Καραβά. Ο Αδάμου χάθηκε μαζί με άλλους 51 συμπολεμιστές του όταν στην προσπάθειά τους να απαγκιστρωθούν από την περιοχή, έπεσαν σε τουρκική ενέδρα μέσα στα λεμονόδενδρα.

Ο Κώστας Λυσή γεννήθηκε στις 2 Απριλίου στη Σωτήρα. Ήταν το τέταρτο από τα επτά παιδιά του Χριστοφή και της Μαρίας Λυσή. Η εισβολή τον βρίσκει να υπηρετεί στο ίδιο τάγμα με τον Αντώνη Παντελή, στο 399 Τάγμα Πεζικού με έδρα τότε το Μπογάζι. Ενώ μαίνονταν οι αεροπορικές επιθέσεις, το τάγμα του μετακινείται στο Δίκωμο, απ' όπου υποχώρησε στη Μια Μηλιά. Ενώ περίμεναν νέες διαταγές, βλέπουν ξαφνικά μπροστά τους άρματα με ελληνικές σημαίες. Ο Κώστας Λυσή προθυμοποιείται να τα πλησιάσει χωρίς να γνωρίζει πως ήταν τουρκικά. Έκτοτε αγνοείται.

Ο Γεώργιος Αθανάση γεννήθηκε στη Σωτήρα στις 3 Ιουλίου 1951. Ήταν το τρίτο από τα τέσσερα παιδιά του Σταυρινού και της Εύας Αθανάση. Την ημέρα της εισβολής κατατάσσεται στο 336 Τάγμα Επιστράτευσης που αναπτύχθηκε στο μέτωπο Αγίου Παύλου-Κεντρικών Φυλακών στη Λευκωσία. Στις 15 Αυγούστου πέφτει νεκρός σε διπλανό φυλάκιο ο φίλος και συγχωριανός του Κυριάκος Νικολέττης. Βλέποντας τον νεκρό λέει: «Είναι καλά να πεθαίνεις νέος, να σε θυμούνται». Στις 4 το απόγευμα μέσα στο πανδαιμόνιο της μάχης διατάχθηκε οπισθοχώρηση. Ο Γεώργιος Αθανάση αρνείται να ακολουθήσει τους συντρόφους του και έμεινε οχυρωμένος στη θέση του συνεχίζοντας τη μάχη με το οπλοπολυβόλο του.

Κυρίες και κύριοι,

Τριάντα εννέα χρόνια μετά, με τους ηρωϊκούς νεκρούς και τους αγνοουμένους μας αδικαιώτους, καλούμαστε και φέτος να επιτελέσουμε το καθήκον μας, μέσα σε συνθήκες

τραγικές για τον τόπο μας και τους πολίτες. Τα χρόνια που προηγήθηκαν με τα τεράστια λάθη και την αποφυγή λήψης μέτρων για αντιμετώπιση της κρίσης, οδήγησαν τη χώρα μας σε μια οικονομική τραγωδία την οποία ο λαός μας καλείται να βιώσει παράλληλα με τις συνθήκες της ημικατοχής. Το κράτος βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπο με πρωτόγνωρες και καθοριστικές για το μέλλον του προκλήσεις στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί υπεύθυνα.

Η πρόσφατη αξιολόγηση της εφαρμογής του μνημονίου από την τριόικα, έδειξε τη σοβαρότητα και αποτελεσματικότητα της διαχείρισης της οικονομικής κατάστασης από την κυβέρνηση. Προτεραιότητα της είναι η επανεκκίνηση της οικονομίας μέσα από την προώθηση της ανάπτυξης και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην οικονομία για να επανέλθει η σταθερότητα και να διασφαλιστεί η ευημερία των συμπολιτών μας.

Προς την κατεύθυνση αυτή ο Πρόεδρος Αναστασιάδης έχει εξαγγείλει σειρά μέτρων για ενθάρρυνση των επενδύσεων και απάμβλυνση του προβλήματος της ανεργίας, πέρα από τη νέα επιδοματική πολιτική για ενίσχυση των οικονομικά ασθενέστερων τάξεων του λαού και τις μεταρρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του κράτους.

Η κυβέρνηση προχωρεί με σταθερό βηματισμό έχοντας ως κύριο στόχο να εξέλθουμε από τους όρους του μνημονίου το ταχύτερο δυνατό. Στην πορεία αυτή για δημοσιονομική σταθερότητα και ανάπτυξη, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει η ανεύρεση υδρογονανθράκων στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Κύπρου. Τις ευοίωνες αυτές προοπτικές καλούμαστε να διαχειριστούμε με μεθοδικότητα και σύνεση ώστε να αντλήσουμε τα μέγιστα δυνατά οφέλη τόσο για τις σημερινές όσο και για τις αυριανές γενιές.

Η ανάκαμψη της οικονομίας μας αποτελεί μονόδρομο και επιβάλλεται κλίμα ενότητας, συλλογικότητας και συναίνεσης.

Παρά τα προβλήματα από την κρίση, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης και η κυβέρνηση δεν έχουν αποπροσανατολιστεί από τον μεγάλο στόχο της επίλυσης του Κυπριακού και την επανένωση της πατρίδας μας. Ωστόσο, η θέση μας είναι πως επιβάλλεται να διαμορφωθούν κατάλληλες συνθήκες για ουσιαστική διαπραγμάτευση. Προς την κατεύθυνση αυτή, έχουμε υποβάλει προτάσεις, μεταξύ των οποίων και η επιστροφή της Αμμοχώστου με παράλληλη δυνατότητα χρήσης του λιμανιού της για εξαγωγές σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή και άλλες κινήσεις, όπως το ξεπάγωμα κεφαλαίων στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Τουρκίας και η εφαρμογή του πρωτοκόλλου της Άγκυρας, θα επιτρέψουν πράγματι τη διεξαγωγή συνομιλιών με την προοπτική να επιφέρουν σύντομα απτά αποτελέσματα.

Το θέμα των αγνοουμένων ως ανθρωπιστικό, είναι ανεξάρτητο. Στηρίζουμε το έργο της Διερευνητικής Επιτροπής και απαιτούμε την διακρίβωση και της τελευταίας περίπτωσης αγνοουμένου. Θεωρούμε ότι έγιναν αρκετά βήματα, υπάρχουν όμως και πολλά άλλα που πρέπει να γίνουν. Εκείνο που προέχει είναι η Τουρκική κυβέρνηση και ο τουρκικός στρατός να επιτρέψουν στα συνεργεία εκταφών την πρόσβαση στις λεγόμενες στρατιωτικές ζώνες και να συνεργαστούν σε θέματα πληροφοριών. Είναι ο Τουρκικός στρατός που είχε και έχει τον απόλυτο έλεγχο στις κατεχόμενες περιοχές.

Σήμερα, 39 χρόνια μετά την προδοσία και το έγκλημα ενάντια στην πατρίδα μας, οι ηρωικοί νεκροί μας, οι αγνοούμενοι, οι πρόσφυγες, οι εγκλωβισμένοι εξακολουθούν να αποτελούν την καθημερινή δραματική υπόμνηση του χρέους μας να συνεχίσουμε τον αγώνα για τη δικαίωση της πατρίδας μας.

Με νωπές τις μνήμες και ανεπούλωτα τα τραύματα, οφείλουμε να παραμείνουμε σταθεροί στη διεκδίκηση των θέσεων μας. Ο αγώνας μας είναι αγώνας ζωής, είναι αγώνας δικαίου, και οφείλουμε να μην ολιγωρήσουμε και να μην φανούμε κατώτεροι των περιστάσεων. Με εθνική ομοψυχία θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε την τουρκική προκλητικότητα και αδιαλλαξία κάνοντας προς κάθε κατεύθυνση σαφές ότι δεν πρόκειται να αποδεχτούμε μια λύση άδικη και ετεροβαρή που θα θέτει σε κίνδυνο τη φυσική και εθνική μας επιβίωση.

Το οφείλουμε αυτό και στους ήρωες που μνημονεύουμε σήμερα. Το οφείλουμε σε όλους που κατέθεσαν τη ζωή τους στο θυσιαστήριο της Κυπριακής Ελευθερίας. Το οφείλουμε στην ιστορία μας, το οφείλουμε στις σημερινές και τις επόμενες γενιές.

Τιμή και δόξα στους Αναστάση Χριστοφή, Κυριάκο Καλλή Νικολέττη, Κυριάκο Ποταμού, Ευστάθιο Πέτρου Ευσταθίου, Μιχαλάκη Θεοδούλου, Αντώνη Παντελή Παναγιώτη Πασχάλη, Αδάμο Αδάμου Εγγλέζου, Κώστα Λυσή και Γεώργιο Αθανάση.